

# CYNGOR SIR YNYS MÔN

<b>PWYLLGOR:</b>	<b>Y PWYLLGOR ARCHWILIO A LLYWODRAETHU</b>
<b>DYDDIAD:</b>	<b>26 MAI 2016</b>
<b>TEITL YR ADRODDIAD:</b>	<b>ARCHWILIAD PWC O GRANTIAU 2013-14 A 2014/15 – YMATEB I'R ARGYMHELLION</b>
<b>PWRPAS YR ADRODDIAD:</b>	<b>ER GWYBODAETH</b>
<b>ADRODDIAD GAN:</b>	<b>MARC JONES - PENNAETH SWYDDOGAETH (ADNODDAU) / SWYDDOG ADRAN 151</b>
<b>GWEITHREDU:</b>	<b>ER GWYBODAETH</b>

## 1 RHAGARWEINIAD

- 1.1 Mae'r adroddiad hwn yn nodi manylion yr ymateb i argymhellion a nodwyd gan PWC yn yr adroddiad 'Ardystio Grantiau a Ffurflenni 2013/14 a 2014/15'.

## 2 CEFNDIR

- 2.1 Mae'n rhaid cynnal archwiliad allanol ar nifer o'r grantiau y mae'r Cyngor yn ei dderbyn. Archwiliwyd 22 o grantiau yn 2013/14 a 15 yn 2014/15. Yn ystod yr archwiliad gellir canfod camgymeriadau y gellir eu datrys un ai trwy newid yr hawliad grant, sy'n arwain at hawliad ardystiedig diamod, neu gamgymeriadau na ellir eu datrys, sy'n arwain at hawliad amodol.
- 2.2 Roedd ardystiad o Grantiau a Ffurflenni 2012/13 yn nodi bod 62% o'r ffurflenni wedi cyrraedd erbyn y dyddiad cau, a bod 61% o'r ceisiadau wedi eu hardystio'n amodol. Mae'r adroddiad ar gyfer 2013/14 yn nodi bod 86% o'r hawliadau wedi cyrraedd erbyn y dyddiad cau a bod 36% wedi eu hardystio'n amodol. Yn ystod 2014/15, roedd 67% wedi cyrraedd erbyn y dyddiad cau ac roedd 21% wedi eu hardystio'n amodol (mae gwaith ar un hawliad yn parhau).
- 2.3 Er bod y perfformiad cyffredinol wedi gwella gyda nifer yr ardystiadau'n gostwng mae peth lle i wella.

## 3 ARGYMHELLION PWC

- 3.1 Mae PWC wedi cyflwyno pedwar argymhelliad i'w gweithredu ac mae'r pwyntiau isod yn amlinellu sut y bydd hynny'n cael ei wneud:-
- A1 – Er mwyn cadarnhau bod ffurflenni hawlio yn cael eu cwblhau'n llawn ac yn unol â chanllawiau, dylid gwirio pob hawliad yn annibynnol, ynghyd â'r ddogfennaeth atodol, a hynny er mwyn lleihau'r risg na fedrir dod o hyd i gamgymeriadau.
  - Ymateb – mae pob hawliad yn cael eu llunio a'u hadolygu'n annibynnol eisoes gan Gyfrifydd neu Uwch Gyfrifydd cyn iddynt gael eu hardystio gan y Swyddog Adran 151 neu'r Dirprwy Swyddog Adran 151. Er mwyn cryfhau a safoni'r broses hon, bydd y Rhestr Wirio ar gyfer Hawlio Grantiau a ddefnyddir gan yr Adolygwr yn cael ei diwygio i adlewyrchu rhestr o brofion y dylid eu cynnal, ynghyd â rhestr o ddogfennau megis y Llythyr o Gynnig, printiau o'r cyfrifyfr etc y dylai'r Adolygai eu rhoi i'r Adolygwr i gynorthwyo yn y broses adolygu.

- A2 - Dim ond gwariant cymwys a gafwyd o fewn y cyfnod hawlio y dylid ei gynnwys yn yr hawliad. Dylid ceisio cyngor gan Lywodraeth Cymru cyn cwblhau hawliad ac os oes unrhyw amheuaeth ynghylch a yw'r gwariant yn gymwys am grant. Mae'r gwariant wedi ei gronni a ddim wedi ei wario
- Ymateb – Os oes unrhyw amheuaeth ynghylch a yw'r gwariant yn gymwys dylid gwirio hynny gyda'r corff dyfarnu grant cyn i'r Awdurdod fynd i unrhyw wariant. Mae materion wedi codi yn hanesyddol gyda gwariant sydd naill ai heb ei gronni ac wedi ei gynnwys felly yn y flwyddyn angyhywir neu lle mae'r gwariant wedi ei gronni a ddim wedi ei wario y flwyddyn ganlynol. Bydd cymhwyster y gwariant a'r cronïadau yn rhan o'r profion safonol a gynhwysir yn y Rhestr Wirio ar gyfer Hawlio Grantiau y cyfeirir ato uchod.
- A3 - Gofynnir am gymeradwyaeth gan y corff sy'n talu'r grant cyn yr archwiliad ar gyfer yr holl newidiadau y mae angen eu gwneud i gynlluniau gweithredu / cynigion.
- Ymateb – Os oes angen cymeradwyaeth ar gyfer newidiadau o fewn grantiau fel rhan o delerau ac amodau'r grant, dylai'r Rheolwyr Prosiect ofyn am gymeradwyaeth ymlaen llaw. Dylai Cyfrifwyr ofyn am gadarnhad o gymeradwyaeth gan Reolwyr Prosiect cyn gweithredu newidiadau.
- A4 - Dylid cyflwyno ffurflenni hawlio ar sail amserol fel bod modd ardystio hawliadau o fewn y terfynau amser a osodwyd.
- Ymateb – Bydd yr amserlen ar gyfer archwilio grantiau yn cael ei sefydlu ymlaen llaw gyda'r Archwilwyr a rhoddir gwybod i'r Cyfrifwyr am y dyddiadau cau. Os bydd oedi nad oes modd ei osgoi, rhaid hysbysu LIC o flaen llaw. Dylai pob cais gael ei gyflwyno i'r Archwilwyr gan y Rheolwr Grantiau yn uniongyrchol a gall ef / hi wedyn fonitro'r sefyllfa gyffredinol, nodi lle gall oedi ddigwydd a chymryd camau i atal hynny. Dylid cyflwyno hawliadau yn electronig ac ar ffurf copi caled i'r Archwilwyr. Dylai'r cyfrifwyr, yn amodol ar argaeledd ffurflenni hawlio gan Lywodraeth Cymru, lunio ac adolygu ffurflenni hawlio grant cyn gynted â phosibl er mwyn atal oedi munud olaf.

**3.2** Er bod rhaid cydymffurfio â rhai o'r argymhellion hyn yn barhaus yn ystod y flwyddyn, bydd A1 yn weithredol erbyn mis Mehefin mewn da bryd ar gyfer hawliadau chwarter 1.